

Un regal enverinat

“E l president hauria hagut de desconfiar: donant la paraula al poble, corria el risc que aquest la prengués”. Aquestes paraules del director del diari *Le Monde*, Jean-Marie Colombani, il·lustren perfectament el terratrèmol polític

que va ser el triomf de l'esquerra, el dia 1 de juny, a França. Amb la convocatòria d'eleccions anticipades el president gaullista Jacques Chirac, declarat admirador de Margaret Thatcher, volia “britanitzar” el sistema polític francès, dissolent sense causa justificada l'Assemblea Nacional per obtenir un xec en blanc dels seus compatriotes i tirar endavant les seves reformes. Es tractava, en certa manera, de prosseguir l'entrebancada liberalització del país atacant el cor del seu sistema polític, les eleccions. “Preveig una campanya brutal i joiosa”, va dir el seu fidel escuder, Alain Juppé, un dels primers ministres més brillants i arrogants que ha tingut França aquestes darreres dècades.

El president i el seu primer ministre tenien raó. El poble francès va votar com havia fet l'anglès unes setmanes abans, desfent com un castell de sorra la majoria conservadora, i la bufetada va ser tan brutal que Juppé va haver de plegar veles abans que s'acabés la campanya. Des de fa una setmana França es troba amb un govern integrat per socialistes, comunistes, ecologistes i independents d'esquerra que hauran de decidir, entre més coses, si val la pena de continuar lluitant per entrar a l'euro a temps, la posició de França al si de l'OTAN i la privatització pendent d'algunes empreses públiques. I això implica posar-se d'acord abans entre ells.

Aquestes eleccions han estat una bufetada a l'arrogància i al pitjor càlcul polític. I ja se sap que la ràbia acostuma a expressar-se amb confusió. En aquest sentit, França sembla que hagi lliurat a l'esquerra un vot massiu de protesta, més que no d'esperança en un projecte comú com el que va dur François Mitterrand al poder el 1981. Després de quinze anys d'estrènyer-se el cinyell, els francesos sembla que hagin dit prou al

mite europeu que els han venut un cop i un altre les seves elits econòmiques i polítiques. És un crit en favor del benestar social i del concepte d'estat-nació, o de por en vist dels desafiaments irresolubles de la globalització econòmica, segons com es miri.

Hi ha algú per a qui ambdós crits són el mateix: Jean-Marie Le Pen i el seu Front Nacional. El líder ultradretà sap que un fracàs de l'esquerra a un o dos anys vista donaria ales al seu partit. El primer ministre, Lionel Jospin, també ho sap, i per això ha jugat la carta

de la prudència en les seves declaracions. Però el líder socialista no vol que el regal dels francesos l'empatxi, i per això haurà de trobar un antídote. I ben aviat. El ritme i les condicions de la creació de la moneda única podrien ser la primera víctima de la seva política, una perspectiva que fa tremolar els alemanys.

Ara bé, per a aturar el creixement de l'extrema dreta cal alguna cosa més que mesures de política exterior. Amb un índex d'atur que no baixa del 13%, i una sensació d'inseguretat creixent, la pujada dels extremismes és cosa segura, sobretot si tenim en compte la campanya de proselitisme que sap portar a terme perfectament el partit de Le Pen.

Potser és el moment de rescatar plans com la llei per a reduir la fractura social (aturada al Parlament precisament per causa de la dissolució decretada per Chirac) o el pla Marshall per a rescatar la perifèria de les grans ciutats.

Irònicament, aquestes són idees que la majoria conservadora ha estat incapaç de dur a terme. Idees socialment progressistes, que són les que van dur Chirac al poder ara fa dos anys. Ja en aquell moment el president francès hauria d'haver comprès que aquest país de petits propietaris de tant en tant és capaç de fer petites revolucions. Ara la dreta parla de tornar a trobar les seves arrels, de perdre la por d'adoptar mesures dures. Fins i tot de pactar amb el diable, si cal. Jospin ja cal que s'afanyi. ■

JORDI ZAMORA

“França sembla que hagi lliurat a l'esquerra un vot massiu de protesta, més que no d'esperança en un projecte comú com el que va dur François Mitterrand al poder el 1981.”